

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 174/12
Λουξεμβούργο, 19 Δεκεμβρίου 2012

Απόφαση στην υπόθεση C-364/11
El Karem El Kott κ.λπ. κατά Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

Το καθεστώς του πρόσφυγα μπορεί να χορηγηθεί σε Παλαιστίνιο ο οποίος εξαναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη ζώνη επιχειρήσεων του UNRWA όπου δεν μπορεί πλέον να τύχει της συνδρομής του οργάνου αυτού, χωρίς αυτός να υποχρεούται να αποδείξει φόβο διώξεως

Στην περίπτωση που το ως άνω πρόσωπο έχει εκουσίως εγκαταλείψει τη ζώνη επιχειρήσεων του UNRWA, δεν είναι δυνατή η χορήγηση σε αυτό του καθεστώτος του πρόσφυγα χωρίς την εκ μέρους του απόδειξη φόβου διώξεως

Το Γραφείο Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή (UNRWA) έχει συσταθεί από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών προκειμένου να παρέχει αρωγή και συνδρομή στους εκτοπισθέντες Παλαιστίνιους οι οποίοι βρίσκονται στον Λίβανο, τη Συρία, την Ιορδανία, τη Δυτική Όχθη και τη Λωρίδα της Γάζας. Στις υπηρεσίες του UNRWA έχουν, κατ' αρχήν, πρόσβαση οι Παλαιστίνιοι και οι κατιόντες τους οι οποίοι διαμένουν στα εδάφη αυτά εφόσον έχουν χάσει την κατοικία τους και τα μέσα διαβίωσής τους λόγω των συγκρούσεων που έχουν λάβει χώρα στην περιοχή.

Κατά τη Σύμβαση της Γενεύης¹, ως «πρόσφυγας» νοείται κάθε πρόσωπο το οποίο έχει «δικαιολογημένο[.] φόβο[.] διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων». Η Σύμβαση ορίζει επίσης τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να αναγνωριστεί ορισμένο πρόσωπο ως πρόσφυγας. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση επαναλαμβάνονται στην οδηγία 2004/83².

Ο οδηγία προβλέπει, παραπέμποντας στη Σύμβαση της Γενεύης, ότι τα πρόσωπα που τυγχάνουν σήμερα προστασίας ή συνδρομής εκ μέρους οργάνου ή οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, εκτός της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, όπως το UNRWA, αποκλείονται από το καθεστώς του πρόσφυγα. Σε περίπτωση, όμως, που η εν λόγω προστασία ή συνδρομή έχει παύσει για οποιοδήποτε λόγο, χωρίς να έχει διευθετηθεί οριστικά η κατάσταση τους, τα πρόσωπα αυτά θα δικαιούνται αυτοδικαίως των ευεργετημάτων της οδηγίας.

Πλείονες απάτριδες Παλαιστινιακής καταγωγής υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τους καταυλισμούς προσφύγων του UNRWA οι οποίοι βρίσκονται στον Λίβανο μετά από την καταστροφή των οικιών τους κατά τη διάρκεια εχθροπραξιών μεταξύ ενόπλων ομάδων ή μετά από απειλές για τη ζωή τους. Στη συνέχεια, μετέβησαν στην Ουγγαρία όπου ζήτησαν να τους χορηγηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα. Οι ουγγρικές αρχές, μολονότι απέρριψαν τις αιτήσεις τους για παροχή ασύλου, τους επέτρεψαν να παραμείνουν στην Ουγγαρία.

Οι Παλαιστίνιοι αιτούντες τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα προσέφυγαν ενώπιον του Fővárosi Bíróság (Πρωτοδικείο Βουδαπέστης, Ουγγαρία) το οποίο ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν, υπ' αυτές τις περιστάσεις, στα πρόσωπα αυτά πρέπει να αναγνωριστεί αυτοδικαίως η ιδιότητα του πρόσφυγα στο έδαφος της Ένωσης.

¹ Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων.

² Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ L 304, σ. 12).

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, πρώτον, ότι στα πρόσωπα που απολαύουν σήμερα της συνδρομής του UNRWA δεν μπορεί να αναγνωριστεί η ιδιότητα του πρόσφυγα. Επιπλέον, **η απλή απουσία ή η εκούσια αναχώρηση των προσώπων αυτών από τη ζώνη επιχειρήσεων του UNRWA δεν αρκεί για την άρση του αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα.**

Το Δικαστήριο διευκρινίζει, δεύτερον, τις περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορεί να γίνει δεκτό ότι η εκ μέρους του UNRWA συνδρομή παύει κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι Παλαιστίνιοι αιτούντες άσυλο να μπορούν να δικαιούνται αυτοδικαίως το προβλεπόμενο στην οδηγία καθεστώς πρόσφυγα. Έτσι, η συνδρομή του UNRWA παύει **όχι μόνο με την κατάργησή του αλλά επίσης και όταν αυτό ευρίσκεται σε αδυναμία εκπληρώσεως της αποστολής του.** Ομοίως, η παύση της συνδρομής μπορεί επίσης να οφείλεται σε περιστάσεις ανεξάρτητες της βουλήσεως του ενδιαφερομένου προσώπου οι οποίες **το εξαναγκάζουν να εγκαταλείψει τη ζώνη επιχειρήσεων του UNRWA.** Αυτή η ερμηνεία συνάδει προς τον σκοπό της διασφάλισης της συνέχειας της προστασίας των Παλαιστίνιων προσφύγων με αποτελεσματικά μέσα προστασίας ή συνδρομής.

Συναφώς, **πρέπει να γίνει δεκτό ότι Παλαιστίνιος πρόσφυγας εξαναγκάζεται να εγκαταλείψει τη ζώνη επιχειρήσεων του UNRWA όταν ευρίσκεται σε προσωπική κατάσταση σοβαρής ανασφάλειας και το όργανο αυτό αδυνατεί να του διασφαλίσει, εντός της ως άνω ζώνης, συνθήκες διαβιώσεως οι οποίες συνάδουν προς την αποστολή με την οποία αυτό είναι επιφορτισμένο.**

Τρίτον, το Δικαστήριο κρίνει ότι όταν η παρεχόμενη από το UNRWA συνδρομή παύει, τα πρόσωπα που έχουν απολέσει την προστασία αυτή θα δικαιούνται αυτοδικαίως την παρεχόμενη από την οδηγία προστασία. Κατά συνέπεια, **το δικαίωμα που απορρέει από το γεγονός ότι παύει η συνδρομή του UNRWA και αίρεται ο λόγος αποκλεισμού δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο στη δυνατότητα των ενδιαφερόμενων προσώπων να ζητήσουν τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα.**

Τέλος, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το γεγονός ότι ορισμένο πρόσωπο δικαιούται αυτοδικαίως των ευεργετημάτων της οδηγίας **δεν συνεπάγεται ανεπιφύλακτο δικαίωμα** να του χορηγηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα. Μολονότι δεν υποχρεούται κατ' ανάγκην να αποδείξει φόβο διώξεως, πρέπει εντούτοις να υποβάλει, όπως εν προκειμένω, αίτηση να του χορηγηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα η οποία πρέπει να εξετασθεί από τις αρμόδιες αρχές. Στο πλαίσιο της εξετάσεως αυτής, οι αρχές αυτές πρέπει να εξακριβώσουν όχι μόνο ότι ο αιτών είχε όντως τύχει της συνδρομής του UNRWA και ότι αυτή η συνδρομή έχει παύσει, αλλά επίσης ότι ο αιτών αυτός δεν εμπίπτει σε έναν από τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στην οδηγία. Κατ' αυτούς τους λόγους αποκλείονται, ειδικότερα, από το καθεστώς του πρόσφυγα τα πρόσωπα που έχουν διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας ή σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα καθώς και όσοι είναι ένοχοι πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" 📡 (+32) 2 2964106